

SZÉPIRODALMI s ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Berczik Árpád.

Berczik Árpád.

A magyar irodalomnak az utóbbi években hősei nem születtek, de bajnokai igen.

A korszellemnek a realismus felé való törekvése, a pangó társadalmi viszonyok, a nemzetek vivódó küzdelmei, a minden tekintetben változott idők nem alkalmasak arra, hogy a költőt magas röptében támogassák, az írók hevítsék. Aztán ma már paradoxonná törpült az, hogy s z ü l e t i k a költő. A genialitást ügybe veri a hétköznapi élet s t a n u l n i kell. A „poeta nascitur“ szöveget egy másik classicus mondás váltotta fel: „Dii sudorem ante virtutem posuere“

Korántsem akarjuk ezen bevezetéssel azt mondani, hogy az írói és költői hivatottság megszűnt, sőt épen az ellenkezőt akarjuk bizonyítani. De tagadhatlan az, hogy miként nincsenek többé ex Dei gratia színészek, mint p. o. az idősb Lendvay, kit a billiárdasztal mellől vonszoltak el, hogy r e m e k ü l játszó, akkint nem terem kósza diák, kiből Petőfi váljék, gazdasági irnok, ki Vörösmartyvá nőjje ki magát, tiszteletes, ki Tompa nevét dicsőségével elhalványítsa.

Tanulás a jelszó mindenütt. Ezért áll drámai személyzetünk oly alacsony niveaun De épen ezért v a n n a k magvas íróink.

Berczik Árpád kora ifjúságában tisztába jött magával. Ismerte a korszellemet, s öntudatára ébredve annak, hogy lelkét hivatottság dagasztja, neki feküdt a mély tanulmányozásnak. O l v a s o t t akkor, midőn sok, mellőle azóta elmaradt társa már írt. Ernyedetlen buzgalommal tanulmányozott. Ritka kitarását jellemzi, hogy a francia, angol nyelveket önerejéből tanulta meg: nem hogy e nyelveket a salonokban használja, de — hogy a francia s angol irodalomból mint közvetlen forrásból táplálja lelkét.

Eleintén lassan haladt a pályán, melyet választott. Nagy része volt e lassu haladásban annak, a szerénységnek, mely őt most is jellemzi. Névtelenül, álnév alatt írt, dolgozott folytonosan. Erre sarkalta ösztöne s a kenyérgond is. Megpróbálta erejét minden irányban. Írt költeményeket, humoros prózát, essayket, politikai tanulmányokat. És írt s z i n m ű v e k e t.

Ez az ő igazi tere. Salon vigjátékiróink közül ő az egyetlen, kinek pennája nem gyengül, munkássága nem ernyed, dacára azon állásnak, melyet elfoglal. A „F e r t á l y m á g n á s o k“-kal alapította meg hírnevét. A pompás vigjáték némely része Molier darabjával kiállja az összehasonlítást. Azóta írott darabjai (a legutolsó a „kék szoba“ volt) mind hézagot pótolnak annál inkább, mert a salon sikamlós padlóján íróink közül ma igen kevesen járnak.

Berczik nyelvezete tömör, magyaros, kerek, üde. Ereje a compositió tisztaságában s a jelenetezés ügyességében áll. Nem írunk azonban sem jellem, sem életrajzot. Azért nem terjeszkedünk ki a jeles író individualitásának boncolásához. Constatáljuk csupán, hogy Berczik Árpád kitűnő helyet foglal el ma irodalmi férfaink csoportjában. A „K i s f a l u d y társaság“ is sietett ezt elismerni az által, hogy őt már több év előtt tagjai közé választá.

E helyen eláruljuk azt is, hogy p i h e n ő k é p e n tárcákat ír s ő az Ellenőr százszemű „Argns“-a.

Berczik Árpád még — hogy úgy mondjuk — fiatal ember. A volt helytartótanácsnál kezdett el hivataloskodni. Onnan az alkotmányos aera felderültével a miniszterelnökséghez lépett át. Itt „szakmájához“ képest a sajtó irodában alkalmaztatott s mint ilyen Halász Imrének utódja lett. Ő most a sajtó iroda cheffe, s s egyuttal osztálytanácsos.

A tárcázásban kedélygazdagsága, egészséges humora a kormányférfiak előtt, beható, tiszta itélete miatt kedvelt. Ohajtjuk, hogy ne csappanjon meg munkakedve,

s hivatalos teendőktől, családfői kötelességektől ment idejében minél több időt töltsön mosolygó muzsája körében.

K—Y. —s.

A bércek nefelejtse.

(Beszély.)

Magyarfy Ferenctől.

A magas máramarosi hegyek Galicia felé eső oldalán vadász-kürtök szólnak, s örvendve hirdetik a vadászok a medve elestét; pár perc mulva mellé telepednek mindnyájan, csak még a legügyesebbik vadász: Oromy Árpád gróf hiányzik, és lovásza. — A 23 éves, szép barna vadász, kősziklához támaszkodva, elmerült a tájék nézésében, s egészen elfeledkezett társairól, — merengéséből lovásza szavai kelték fel.

— Nézze csak! nézze csak méltóságos ur! Ha nem hiszi, ime, hát lássa! Ott repül gyors zergéjén a bércek nefelejtse! s ujjával, egy szép, nagy zergén ülő, elragadó leányalakra mutatott, ki pár pillanat mulva iramló zergéjével továtűnt, a hegyek között, a hegység magasabb része irányában. A gróf csak pillanatig látta arcát, s azután csak arany-szőke haját és gyönyörű természetét bámulhatta, s még akkor is nézett utána, midőn már nem volt látható; de azért mégis látta, mintha előtte lett volna! mintha ő is hitt volna a mende-mondában, s végre felocsudván meglepetéséből, kérdé:

— Tehát ez az? kinek az ember egyszer a szemébe néz, örülten bele is szeret? Ez az? aki minden éjjel a Pietroszán oly elragadóan pengeti a lant hurjait? Ez az? akinek minden holdtöltekor láthatni alakját fényesen ragyogni, a hegycsucsokon; s a kit ha meg lát valaki a völgyből, és hallja lantja pengését, szerencsés vagy szerencsétlen lesz a jövő holdtölteig, a mint vig vagy szomorú dalt penget?

— Igen méltóságos ur! ez az!

— De hát! csakugyan igaz volna az? hogy minden holdtöltekor, éjfélkor ragyog a hegy-csucsán, énekel, s énekét kíséri a lanton! s majd vigat, majd szomorút zengedez?

— Mind igaz az! drága gróf uram! Én is meglestem egyszer! s akkor épen szomorú volt; bezzeg engem is nyakra-főre értek a bajok aztán, egy egész hónapig! Minden nap volt valami bajom! — Emlékszik-e méltóságos ur? mikor az a furcsa, én rajtam, soha szem-nem-látott, fül nem-hallott dolog történt: hogy leestem a lóról, s három hétig feküdtem betegen, olyan cudarul dobott le az a pej! Aztán még azonfelül is minden nap esett valami bajom, ha csekély is! — ez arra az átkozott éjszakára történt, hogy őt meglestem! — hogy bár sohse láttam! sohse tettem volna!

— Bohó vagy te Pista! — Hanem jól van! ma épen holdtölte lesz! majd megnézem én is! Hanem ha aztán hazudtál! ha nem látom ragyogni! ha nem hallom zengeni! akkor ugyan csak kinevetlek, kicsufolk ám!

— Mind jó lesz! drága uram! akár meg is verhet, ha nem igaz! mert én bizony nem álmodtam, hanem két szememmel, szemtől-szemben láttam! ha messziről is! És mintha hallottam volna is, dala minden szavát, pedig messze voltam tőle! olyan messze! hova kilátás sem hallik, mégis megjegyeztem dalából valamit! megértettem e szavakat messziről! ez is annak a jele: hogy valami tündéri leány!

— Ah Pista! arra nem lehet adni! A hegyek között a szellő olykor-olykor a sugdosást is messze viszi! De hát mondd csak! mit értettél?

— Hát ezt dalolta nagyon szomorúan:

„A sápadt hold fényében
É csucsról messze látok!

S e csucson! — e vidéken!
Mint temetőben állók!

s alighogy hallottam szomorú hangját, s azt a „temető“ szót, azonnal bedugtam ujjammal a fületem, hogy ha ezeket hallottam is! legalább a többit ne halljam! mert nagyon szomorúan kezdte, s gyanítottam hogy a többi még szomorubb lehet! azért mégis szerencsétlen lettem, még pedig, nem kevésbé. — Ezt a dalt bizonyosan maga költötte! mert az ilyen tündérféle leány mindent tud!

— Ejnye! ejnye! beh csacsi voltál te Pista! — már miért nem hallgattad végig! ha már elkezdted! — A többi sem harapta volna le az orrodát, ha ez épen hagyta! Bizony! bizony! még valami titkot dalolt volna ki! — Én szem-fül lettem volna, helyedben. — Igen ám! méltóságos uram! — én is gondoltam arra! Hej de anélkül is eleget megkeserültem azt a kíváncsiságot! — De ni, ni! már jönnek érettünk uram! — Nem is hallgattunk a kültök rivalgásaira. S a gróf gondolatokba merülve követte barátait; mitse szolt nekik a bércek nefelejtéséről, a titokzatos tündérszép leánykáról. Töprekedett: „mit kereshet a Pietrosza csucsán, holdtöltekor éjjélkor? Miért jár oda zengeni? s igaz-e? hogy ragyog, s már nagyon messziről megláthatni fénye miatt? Végre ama gondolatra jött: hogy bizonyosan valami kedves-vestett busongó leány lesz ez a bércek nefelejtse; ki fent lakik a hegyen, valamelyik sziklaüregekben, s éjjel tolvaj-lámpát hord magával, hogy ott is lásson, hova nem tör a hold fénye, s talán a lámpa fénye miatt mondják ragyogónak, ama babonások, kiknek kedvük kerekedik meglesni őt! S elhatározta magában hogy ő is meglesi! de nem a völgyből, vagy a hegy oldaláról! hanem a mily közel csak mehet hozzá, oly közel megy! — Abban igazat adott a mende-mondának: hogy a ki egyszer meglátja! bele is szeret! A nefelejtsekkel be tüzdelt arany-szőke, repülő hosszú haj, a nagy, nefelejtés kék szemek, a tejfehér arc, s a karsu termet, az ő szivét is elvették az első pillanatnál; és lázas nyugtalansággal várta: hogy újra láthassa és zengeni hallhassa. — Alig alkonyodott, már elindult a Pietrosza csucsára felé, s az uton minden sziklarepedést vagy üreget, jól megnézett, hogy nem-e akad valamelyikben a titokzatos tündér lakására! de sehol semmi nyomát nem találta az emberi tartózkodásnak az egész hegy körül. A sikertelen keresgélés még csodálatosabbá tette előtte a repülő leányt, mert sohse hallotta: hogy merre lakik? pedig sokan megfigyelték: merre jár, s honnan jó. — Mire, a hasztalan nyomozás miatt elkedvetlenedve, a hegy csucsára ért, már tizenegy óra volt; tehát még egy óra hiányzott az éjjeltől. Végig nézett maga körül a tájékon, s úgy hitte: hogy szépsége gazdagon megfizeti annak fáradságát, kinek vágya jó holdtöltekor szétnézni a csucsáról, s egy cseppet sem csodálkozott azon: hogy a „bércek nefelejtse“ mindig felkeresi a bágyadt hold fényében az elragadó kilátást! kivált ha egyszer közel is lakik a csucsához, s nem kell messze fáradnia. Az egész vidéken, olyan titokzatos tündéri szépséget látott, a homályos fény miatt, mint a nefelejtés, és bámulta; de azért minden második pillanatát, kezében tartott órájára vetette, s a bájos láthatár fölött is, kívárhatatlan hosszúnak tetszett neki, az az egy óra; körül-körül tekintett maga körül, s háromnegyed tizenkettőkor, a tündéri alakot, maga felé jöni látta, a nehezen járható szikladarabok és repedések közül melyeken, zergekönnyűséggel ugrott át, és mászott fel és le; s csakugyan ragyogott; de azt a fényt tolvaj-lámpája kölcsönözte neki, mint gondolta is; — s melynek üvegét, maga felé tartotta, ha nem volt szüksége a lámpa világára; s e miatt nem is vehette észre a leselkedő: hogy lámpa van nála. — Karsu termetét nefelejtés-kék, durva posztóból készült öltöny takarta, mely derekán át volt szorítva, nefelejtés virágokra szépen krvarrott övvel, —

s gondolta magában: „Talán ez öv miatt hiják „nefelejtésnek“ s mert hajában is azt hord! olyan színű szemek van! s olyan ruhát visel! — és talán mert: aki egyszer meglátja, nem is tudja elfeledni soha! — Ez a név legjobban rá-illik! — jobban még, mint a „bérce csillag!“ — s hogy észre ne vegye: a csucs legmagasabb pontja mellett, egy szikla-darab árnyába lefeküdt; szorosán a sziklához lapulva, csak a fejét tette a szélehez, hogy ide-stova mozgathassa, és láthassa őt. — A nefelejtés, öröme, vele szemben vagy husz lépésnyire, leült a sziklára, s fejét kezére hajtotta, s így oldalvást a sziklára borulva, gondolkozni látszott. — A lámpa világa épen arcára folyt, s azt jól látta, s még bővebbnek érezte, mint a milyennek mondják, és észrevette hogy bús: s e miatt kívárta milyent dalol? s mi éri majd? — A leány térdeire ereszkedett, kezeit összekulcsolta, szemét égre vetette és suttogva imádkozott. Az imát nem érthette a gróf — fájdmára — mert csak suttogott. Az egész ima alatt mindig búsabbnak látta arcát, szemét vörösek lettek, s a gondolatra, hogy mély fájdalom van! — elszorult szive. — Az imádkozás után újra leült, megtörülte szemét, és felvette lantját, aztán dalolni és kísérni kezdte ezt a dalt:

„Ez a világ a milyen nagy!
Te galambom oly kicsiny vagy!
De ha téged birhatnának!
E világért nem adnának!“

És többet is dalolt, majd vigat, vagy szomorút, érzellemmel.

Már késő őszt volt; a hegycsucson éles, csipős szél kanyargott, s karjai meztelenek voltak, s alsó lábszárát se takarta más, mint a kissé csinosabban készített bockor szíjja, s még sem fázott; mintha meleg szobában lett volna! oly könnyűséggel pengette lantja hurkait! Nyakán arany-lánc volt, melyen drágakövekkel dúsan rakott arany-kereszt lógott, s e hercegi nyakék még inkább élesztette a gróf tudvágyát; a szép fehér gömbölyű karok, és lábszárak pedig elkábították, s fekvésű csusza, háta mögé került, ott felállt, s mintha félt volna, hogy eltűnik: hirtelen és erősen magához szorította s amint megérinté, mondá: „Ne félj drága nefelejtés (nem bántalak! De e bátorító szavak mellett is elsikoltá magát és elalélt karjaiban. A gróf ajkait, ajkaihoz szorítá, s elkapott szenvedélyel, szűnet nélkül csókolt, míg csak fel nem ócsult, és kezeivel el nem toltá magától a hevesen csókoló ajkakat. Aztán újra mondá: „Ne félj szivem nefelejtés! — Szeretlek! — nagyon szeretlek! — Oh mondd ki vagy? Miért jársz ide holdtöltekor? Hol lakol? Oh mondd! mi a neved? Angyal vagy-e? vagy ember!“

(Folyt. köv.)

Az angyal-ember.

— Uram! bejártam már a földet,
Az ember kinját láttam ott
S míg itt dicsfényed sugaránál
Szivem didergett, megfagyott,
A földi kinok lángpoklánál
Szivem fagya fölengedett.
Nem vagyok többé méltó szolgád,
Im angyalodból ember lett.
Sorsom legyen szenvedni földön.
Emberhalállal halni meg;
De neved legyen százsor áldott,
Ha sorsukon könnyithetek!
— Merész vagy angyal, szól az isten,
De legyen meg akaratom;
Arasznyi léted szikrájával
A haldoklót táplálhatod;
A menyit élet van tebenned,

Anyit megoszthatsz bárkivel,
Siess a földre angyal-ember,
Lássuk, hatalmad mit művel.

I.

Egy özvegy ül beteg fiánál,
Ki már tiz éve hogy beteg,
Ki nappal ir, éjjel köhécsel
S ígéreti -- nem halok meg ;
De éjjel ah ! a hosszú éjjel,
Ha lélegzése elakad,
S eszébe jut : mi lesz anyjából,
Nincs senkije az ég alatt.
És lelke már elszállni készül,
Itt hagyni hitvány hüvelyét,
Midőn belép az angyal-ember,
S érinti a beteg fejét.
A haldokló most újra éled,
Az anyja látja, ráborul . . .
Egy könyvet sir az angyalemler
S mint álom képe elvonul.

II.

A gyermek, e kis szőke angyal,
Ki este játszott, gagyögött,
S éjjelre már az anya karján
Mint dérvett bimbó fonyadott.
Kis kezecskeje légbe kapkod,
Halvány kis zája tátva áll,
S már-már bevégzi rajta szörnyü
Gyilkos munkáját a halál.
Az apa roskadoz, de anya
Még áll ; hisz még a gyermek él.
És halkan jó az angyalemler,
A gyermekhez sugva beszél,
S az fürtihez mosolyogva kapkod,
Ujjával csókot hány neki :
Az angyalemler tovalebben.
Oh ! menyí áldás követi.

III.

A férj közel már hetven éves.
Az asszony most lett hatvanöt,
Halálos ágyán küzd az asszony
A válás kinjai között.
„Amit az égtől százszor kértem
Együtt, egyszerre halni meg —
Kiált a férj, kétségbeesve, —
Mért nem hagyjátok, oh egek !
Temetni elfonnyadt karokkal,
Temetni vágy s remény nélkül,
Saját féltését eltemetni,
S szívét érezni hogy kihül,
Ily szörnyen csak aggok temetnek.“
Az angyal uallva e panaszt,
Uj élted ád a haldoklónak.
A bánkódónak uj vigaszt.

IV.

Viskóból el a palotába
Az angyalemler száll, rohan
Jól tudta, hogy szegénynek, dusnak
Egy közös rosz vendége van,
Ki oda ül a serlegekhez,
Vagy cserép kancsót hajtogat ;
Halál, e hivatlan vendég, ki
Mindenhová ellátogat.
Az angyalemler lázas hévvel
Elpazarolta életét,
Csak néhány napig élt e földön,
Meghalt — s bögy égbe vitették,
Az isten előtt leborulva
E szavak keltek ajkáján :

Egy angyal lelke sem segíthet
Az ember szörnyü nyomorán.
Az Ur komolyan igent inte,
S amig az angyal zokogott,
Kegyelmesen reá tekintte
És — hallgatott.

GR. ZICHY GÉZA.

Az utósó csillag.

Kép az 1877-iki orosz-török háborúból.

Irta :

Varsányi Ákos.

„Fel muzulmánok, ti hősei a szultán birodalmának ! Omár trónja inog, a padisah országa ellen felkeltek észak hatalmasai, hogy eltörüljék az igazhivók hatalmát s földre sujtsák a próféta utódját, kit Allah kegyelme uratokká tett. Fel ! A próféta zászlaja lobog ! Ki azzal a szablyával hüvelyéből, hadd villogjon ismét a harcok zivatarában ; elég régen nyugodott már. Vagy tán csak nem feledtetek még el apáitok dicsőségét ? Nézzétek, mint sorakoznak ellenetek a nemzetek, melyek egykor szolgálítok voltak. Ti türhetnétek azt, hogy azok, kik nem rég térden csusztak előttetek, hogy lábaitok porát csókolhassák, most kikelve a porból hová őket hatalmasok tiporta, felemeljék szentségtörő kezeiket a szent város ellen, hogy az ezüst félholdat a sárba dobva helyébe a gyüölt kettős keresztet helyezték ? Elviselhetné azt egy igazhivó, hogy a próféta holdja, mely négyszázadig dicsőséggel ragyogott Stambul felett, most gyalázattal illetessék ? Nem, nem halt még ki belőletek a hősök vére, ti a dicsőség gyermekei vagytok. Allah segít. Az Aja-Sophián még ragyog a félhold s a padisah hősei meg fogják menteni az ő trónját, hogy ellenségei fejeit lábai elé szórhassák.“

A harci tárogató megharsant az aranyszarvban s a csatára hívás bejárta a 3 világrész birodalmát : a sátrakban a pálma-ligetek alatt egyszerre hallatszott a harcosok lelkesült kiáltása s a puszták fia éles damaszkusi vasát magához véve veté föl magát lovára, hogy haragját a próféta elleneire önthesse.

A kiáltás elhangzott s a padisah hívó szavára Indiáktól Atlaszig s a Dunától Szaharáig mozgázza jött minden ; a fővárosban hemzsegett a sok tarka öltözetü harcos s a tenger megnépesült a csapat-szállító hajók sokaságától. Hány nemes szívnek kellett éreznie a megválás gyötrelmeit ! És mégis, a nők nem tartották vissza férjeiket s a meny-asszony azon reményben küldé mátkáját a harcba, hogy győzelem-babérával koszoruzva fogja őt viszontláthatni.

Valóban magasztos látvány, midőn a nemzet mint egy ember kél föl szabadságának védelmére. A vallás s honszeretet csodákat művel ; e két eszme, mely barbárban és műveltben egyaránt él, tüzei a honfit harcra, kitarításra, ez lelkesíti őt végsőig ; ez föntartója és fölvirágoztatója a birodalmaknak évszázadokon át. A nép, melyben e két érzelem él, legyőzethetik ugyan, de el nem veszhet, megadhatja magát, de meg nem halhat.

De a vizárt kívánod visszatartani medrében, vagy a szélvihart akarod megállítani dühöngésében ? Az északi óriás már országokban van s csapataid parányi erőt adnak csak az ellenállásban e roppant tömeggel. Hiába a hőmpölygő hullámokat fel nem tarthatod utjokban. Az ár rohant előre. Futását legyilkolt aggok és nők tetei, felperzselt falvak kormos falai s a lakatlan vidékre menekült szerencsétlenek nyomora s jajveszéklése követé. S a hősök elhullottak az ellenállásban.

Mikor a félhold fénye már homályosodni kezdett s az észak csordái majdnem a szent város falait érték : akkor tünt fel a roskadozó birodalom csillaga akkor támadt egy hős, kinek nevét nemsokára ellen és barát

ajkain hordozá. Ozman hadserege mintegy a földből látszott előteremni, egyszerre s váratlanul tünt fel a meteor s fényének vakító sugarai megbéníták a hősök vértől párologó karddal előrontó óriást, mely acélja villámától sújtva csakhamar rettenve vonta össze gyűrűit.

Ozman megállítá utjában a bőszültlen rohanó árt; senkitől sem várva jelent meg a diadalmas ellen oldalában, kardja lesújtott a koloszsus harcosa hullott rettetett tekintetére. Az óriás sereg pedig mintegy megösvülten állt meg a váratlan jelenetre oldalában fájka dalomtól égő sebbel, melyet hős vasa vágott rajta.

Az üstökös feltűnt.

* * *

A félhold a dicsőség sugaraiban emelkedett fel, hogy eltiporja a vakmerőt, ki fegyverét a nyugvó hatalmasra mertte emelni. Most tünt fel egész nagyságában az agg hős, amint szemeiben a boszú szikráival villog-

Ozman pasa a szultán katonája volt. A padisahtól vette a parancsot az ellenség oldalba támadására; s most midőn már Plevnát óriási erőddé alakította át, midőn már minden órában attól kellett félnie, hogy a körulte minden oldalról sűrű csapatokban előtörő ellen elvágja közlekedését a többi parancsnokoktól s így csapatjával az élelmiszerek beszerzésének lehetőségétől megfosztva magát s az erődöt, melyet vasakarata bevehetetlenné tett, kénytelen lesz az ellen kegyelmére megadni, ha csak a legborzasztóbb éhhalállal nem akar seregével együtt elveszni: most is a szultántól várta a parancsot a seregére nézve már veszélyessé lett helyzet elhagyására. Ő erre várt s legkevésbé sem habozott a körülmények sulyosbultával is e tervétől el nem állani.

E várakozás alatt teljesen bekerítettett; az ellen, melyet diadal-utjában megállított, most egész erejével feléje fordult, a százazrek mind Plevna körül csoportosultak, hogy a hőst, ki győzelmi mámorukból kiábrándítá, rettentő erejükkel megsemmisítsék. De az erődben Ozman

A szakállos saki. (Szövege a 71. oldalon.)

tatá meg görbe szabályját s sújtá le haragja menykővét e váratlan támadásra bámulva álló lázadó szolgacsapatra.

Ozman Plevna elé vonult. A kétségbeesetten ellenálló koloszsus kénytelen volt rettentő karjának engedni.

Plevna egy kis falu. Az örökös gondviselés fölötté látszott lebegni, hogy megvédje a harcok pusztításaitól. Az ellen idehuzodott a félhold csapásait felfogandó. De a felbőszült oroszlán rohanása kiűzte onnan. A faluból vár, a kunyhókból mindanyi szirt lett, melyen százazerek ereje megtört. A hős intésére egymás után keletkeztek a falucska körül a legerősebb bástyák és sáncok egész labirinthjai, a tehetetlen tömeg ott látta maga előtt emelkedni csodálatos gyorsasággal a roppant védműveket, melyek a kis falut nem sokára bevehetlen erődítmenynyé változtatták.

E rögtönzött erődök közepén, mint az egész mű lelke áll a musir sátra. Egészen olyan szürke vászon, mint a többi, csak hogy jóval nagyobb s előtte a kétszínű zázsló lobog az ezüst félholddal.

volt, s a százazrek rohamai megtörték a plevnai hősök szuronyain.

Plevna egy szirt volt a dühöngő tengeren, melyet a borzasztó hullámtorlat folytonosan csapkodott árjával, hogy elmerítse, a szélvihar zuhogott fölötté, hogy ledöntse, de szívósságán megtört a hullámok hatalma s a vihar mérgét hiába önté föléje; állt az rendithetlenül s állt rajta a hős, Plevna hőse: Ozman.

A nemrég feltűnt csillag ragyogott ott teljes dicsfényében. De Ozman be volt kerítve. A puszták királyát ketrecbe zárták ellenei, a hatalmas körül fogták a gyengék, kiket anyiszor nyugtalanított, hogy a kit erővel le nem győzhettek, most az éhség által semmisítsék meg. Dühösen forgolódik kalitjában a nemes vad, vérszomjas tekintet lövel elleneire, farkával csapkodja a ketrec oldalát s hatalmas ordításával még most is megremegteti a körülvevő elleneket.

* * *

A Grivica bástyán egy magas cserkesz tiszt járt az ágyuk között vastag szemöldei alatt tüzes fekete szemekkel s hosszú sötét szakállal, fején vörös fezt, övében forgó pisztolyokat s oldalán gyönyörű mivű görbe kardot viselt. Nagy léptekkel járt fel s alá a mellvéden s vizsga tekintetét a távolban jártatá, midőn egy tiszt-társra ki épen most ért a bástyára megszólítá.

A cserkesz kíváncsian fordult az ujon jött felé, ez valamit sugott fülébe, mire a másik társát köszöntvén gyors léptekkel hagyá oda a bástyát. Leérve lovára ült s sebes vágatással iparkodott a sátrak közt kanyargó utakon az elébe jövőket kikerülni.

Végre a musir sátora elé érve gyorsan leszállt lováról, a kantárt egy szolgának adta s eltűnt a sátor bejáratánál.

Ozman várta őt. Amint a tiszt belépett s a vezért üdvözölte, ez elébe ment nyájas arccal szorítá meg kezét, aztán hozzá fordult.

„Abdallah, te nem is gyanitod, mily nehéz munkára szemeltelek ki téged?”

„Parancsolj vezér.”

„Tudom hű ember, te mindenre kész vagy hazáért; kész vagy harcolni s meghalni minden pillanatban, de itt nehezebből van szó. Neked át kellmened az ostromló táboron, át e rettentő haderőn, melyseregünk nyakára óriáskigyóként tekerődik. A gyávák! Jöjjenek harcra mint katonához illik s mi kardunk élével felelünk kihívásukra, de Allahra, ők gyávábbak a pusztai hienánál mely csak álmában meri megtámadni ellenét, ők nem mernek harcolni mert rettegnek fegyvereink hatalmától. E sakáltömegen kell neked keresztül menned, bujva, rejtőzve, neked férfinak a szolgálcsoport előtt, hogy levelemet a szultánnak kézbesithesd.”

„Nagy a küldetés, s felette terhes, mit rám bízsz vezér; mert lehet-e valami gyalázatosabb mint katonának gyávának mutatni magát ellenei előtt, s bujkálni gonosztevéként az igaznak a rablócsoport között. De a próféta segíteni fog a megalázás eltűrésében, melyet hazámért viselek. Elmegyek musir, s az élő istenre mondom, előbb meghalok, mint leveledet áruló kezekbe juttatnám.”

Ozman meghatva szemlélé a hona ügyéért lelkesült katonát.

„Ilyenek vagytok ti mind, hősök, készek meghalni száz halállal a haza ügyéért. Szégyeljék magukat a gyávák, kik a helyett hogy karddal jönének ellenünk a gyalázat fegyverével akarják az igaz ügy bajnokait legyőzni. De a profétára, haljunk inkább meg férfihoz illőleg, mint e szolgasereg békóiba fűzve lássuk az isten napját. Abdallah, én bizom az igaz ügy szentségében, mi győzni fogunk. A szultán nem hagyhatja itt veszni katonáit, kik anyi dicsőséges harcot vívtak trónjáért. Ütni fog még az óra, melyben az ostromlók mögött egyszerre meg fogjuk pillantani a proféta holdját, ott lesz akkor a mi helyünk, ott hol a harcok fergetében felfegyverzett ellent fogunk látni magunk előtt, hol az ágyu bömbölése, a fegyverek csörgése s a haldoklók jajgatásai töltik be a levegőt, ott lesz ami helyünk; a dicsőség napja lesz az a nap, s aratása a halálnak.”

(Vége köv.)

Egy falusi leánykának.

(Etelkának.)

Virág vagy, a szerénység szép virága
Mely magányban illatot lehel,
S míg a kék ég mosolygva borul rája
Hajnal-sugár vágyva költi fel.

Virág vagy, a pusztá téren egyedül
Körötted csak fű és gyom terem,

A harmatcsepp kobleden nem édesül
Csillagfényes tiszta éjeken.

Virág vagy, a természet szép virága
Mely tőle féltőn őrizve van,
Hogy semmi lény, semmi baj megne bántsa
Bájlón fejlődő nyilásában.

De bár szüld, a föld s ég ölelnek át
És bár az irigység eltakar,
A szellő, enyhe szellő hired hallá
S hozzád siet lágy fuvalmival.

És fölkeres midőn minden nyugszik már
S fölötted susogva ellebben,
De míg csókjával illatod rabolja
Cserébe nyugalmát veszti el.

GECSEI ÖDÖN.

A remény.

Kivonat, Jánki elmékedéseiből.

Nem a pillanatnyi jelen által adott jók mulékony élvezte, hanem inkább a sorsunk jövőjéről alkotott képzetek teszik a tulajdonképeni életboldogságot. A mi ezeket a boldogító képzeteket alkotja: a remény. S épen ebből a fontos okból, a remény, mint boldogságunknak majdnem egyedüli tenyezője, megbecsülhetlen érzelem.

Mily boszatóan rideg volna az ember küzdelmes élete, ha a biztató remény melengető fénye nem kalauzólná s nem deritené fel sötét utját! Szárnya-szegett lenne e nélkül a munkaerő, nem létezhetnék a művelődést elősegítő verseny és vállalkozás sem az anyagi, sem a szellemi téren, és pedig azért nem, mivel kiküzdendő óhajainknak beteljesedését ez az érzelem helyezi kisebb-nagyobb mértékben kilátásba. — A remény édes anyja tehát: az óhaj, a vágy; táplálója: a körülmények és a képzelet; megölője pedig: a teljesedés és a csalódás. Hanem azért, hogy egyik kívánságunk, óhajunk betelt; vagy ellenkezőleg: csalódánk benne, nem szünt meg a remény is. Abban a pillanatban, amiut óhajunkat elértük vagy elölték, egy másik, újabb meg újabb vágy támad, melyből ismét új remény fakad. Más szóval! a meddig vágy létezik, remény is van. Vágyaink pedig majdnem egész életünkön át vannak, s így a remény is gyermekjatekainktól egész a koporsóig kísér.

— — Remény a szívnek édes anyja,
Hű ragaszkodó, őt soha el nem hagyja,
Avvagy ha el is vál némely percre tőle:
Megint visszatér, mert nem élhet nélküle.“

És a mellett, hogy oly hű társa az embernek, a legönzetlenebb vigasztalója is. Feledteti a keserű mulat, könnyit a jelen terhein, életkedvet csepegtet a szívbe, kényszerit élni, ösztönöz a munkálkodásra. Sőt még a haláltól való félelmet is csökkenti varázserejével. Az a remény, az a föltevés, hogy becsülettel, emberi hivatásunkat betöltve, futjuk meg életpályánkat, a remény, hogy hantjaink fölött virrasztani fog, majd a kegyelet és az emlékezés, megédesíti a válás keserű perceit!

Valamint minden érzelemnek, úgy a reménynek is vannak fokozatai és szélsőségei. Ha közel van az elérendő jó, s annak elérkezése eddigi körülményeinknek lényeges fordulatát okozhatja: a remény érzelme anyira emelkedik, fokozódik, hogy a kételkedés és nyugtalanság folyton váltakoznak és nem egyszer, életrendének megszokott kerékvágasából ki is zökkentik az embert.

A remény fokozatai tehát: kétség és nyugtalanság; szélsőségei pedig a könnyelműség és a kétségbeesés. Könnyelmű az olyan egyén, ki jövőjét nem a való-

ság idézte remények alapjára fekteti, hanem nagy mérészen, képtelen vágyak teljesítésében hisz; míg ellenben akit balsorsa a nagy csalóélet iskoláján mostohául vezetett keresztül, hogy boldogulásának minden reményéről lemond, az kétségbeesett. — A könnyelműség balga nézetein, a tapasztalás sem segít csalódásainak dacára, rózsaszinben látja a jövőt, és cáfolják meg bár kába kívánságait az érvelő ész, csálhatatlan körülmények, ő mégis vár, sőt meg van győződve azok bekövetkezéséről. A kétségbeesett ellenkezőleg, lemond arról is, mit a józan észszel belátott jövő biztosan teljesíthet, és önönmaga igyekszik eloltani a remény biztató világát. E két szélsőség egyúttal következményeiben is szomorú. Míg a könnyelmű mindent a jövőtől, az esetlegességtől várva, sem testi sem lelki javainak öregbítésével nem törődik s pazarrá gondatlanabbá lesz a zárkózottság, a kétkedő bizalmatlanság gyötri untalan s innen csak egy rövidke lépés már a sirt óhajtó élet-unalom. Leghelyesebb tehát itt a középut. Reméljünk mindig olyat, aminek beteljesedése mellett a józan ész okot hoz fel, aminek lehető bekövetkezése cselekedeteinknek mintegy természetszerű folytatása: s akkor óva leendünk a romboló végletektől.

A remény, mint érintettük, életünknek hű kísérője. Ehhez azonban hozzá kell tennünk még azt is, hogy működésében, kor szerint, meg is változik.

A gyermek gondtalan kedélyének vágyai, tehát reményei is, csak a legközelebbi jövőre irányulnak, nem úgy, mint az ifjkorban, melyben a féktelen képzelet a legábrándszerűbb vágyakat költvén a kőbelben, sasszárnyakon bekalandozza a messze jövőt, megmérhetlen magasba száll, s tündérecsetével dugszagadagon színezi ki a jövő délibábos képét. Az ifjkor az édes ábrándok ideje. A férfikor már másképp cselekszik. Óhaját odaállítja az ész ítélőszéke elé, bírál, következtet s a levont eredmény szerint alkotja reményeit. Szívesebben hallgat a komoly érzelem szavára, mint a képzelem varázsigeire. A mutatkozó önzés itt is számításra kényszeríti. Azért a férfikor inkább az iparkodó cselekvés kora, vagy szaka. Az agg korban elvesztvén az elme eddigi rugékonyságát, a képzelem elvenségét, a test erejét, — s remények lassankint elszunnyadnak, s ezek miatt az agg legszívesebben, tapasztalatainak téli tárházához fordul, s azok nyomán itéli a bekövetkezendőket. Az agg, a mult időre építi jövőjét. Összevonva a mondotakat: az ifjkor a rózsás jövőnek-, a gyermek és férfikor inkább a jelennek-, az aggkor pedig legszívesebben a multnak él. — Ha ezek után azt kérdezzük:

Van e hát a remény működésében némi különbség a nőben és a férfiban? Rövid feleletünk csak az lehet hogy lényeges különbség aligha! A kor, miveltség tapasztalat mind két nemnél egyaránt hatnak az érzelmenek fejlődésére ép úgy, mint elmulására. Az egyedüli különbség legfeljebb az, hogy társadalmi állásánál fogva, a nő más körben mozogván, mint a férfi, reményei is mások, talán kisebbek s ennél fogva könnyebben kielégíthetők.

A családi tűzhely szentélye megóvja a nőt a féket vesztett sovágásoktól, és így megkiméli a reménygyilkos csalódások nagy viharaitól is.

Innen magyarázható ki azután, hogy a nő reménye, ha nem is oly magasröptű, mint a férfié, de kitaróbb és üdébb elanyira, hogy midőn a férfi csalódásai közben elcsügged, a nő bátorító reménye, újabb bátorságot önt eljédt szívébe.

Hogy az állatek életében gyakorol e befolyást a remény is, azt a természetbuvárok ez ideig határozottan még nem bírták kiészlelni. Ezen érzelem működése az embernél is oly szelid és oly közvetlenül benső, hogy jelenségei csak elvétve, igen gyéren hatnak észrevehetőleg a külsőre. Hát még az állatvilágban!!! Hogy a kis hangyales midőn furfangos tölcserének csúcsos

alján oly példás türelemmel várja prédáját; vagy pedig a ravasz pók, ha órahosszant gunyasztva figyelő hálóján a vigyázatlan légy beleakadását, nem reménynek-e, nem csillan-e föl bennök ez érzelem egy-egy parányi szikrája? — nem lehet megmondani.

Ujszivy Ilona.

A szakállas saki.

(Képpel a 69. oldalon.)

Az európai állatkertekben ritkán előforduló állatfajt képvisel a fekete vagy szakállas saki, a természetbuvárok pithecia satanusa, mely különösen a beláthatatlan Selvában vagyis az Amazon folyó erdő rengetegeiben s innen föl Délamerika északi részeiben otthonos. A farkas majmok, melyekhez a fekete saki tartozik, többnyire kicsiny vagy közép nagyságúak, s merev, szőrös farkúak. Hosszú tagjaik erősek, és szűk alkatú testet hordoznak, mely hosszú ritka szőrénél fogva még bozontosabbnak tűnik föl; már az első pillanatra felismerhetők azáltal hágy fejükön a szőr főkötőszerűleg el van választva, míg arcukat s ajkukat többé-kevésbé hosszú telj-szakáll disziti. A saki, mint a többi farkas-majom nemcsak fagyümolesből él, hanem a sáskákat és más nagyobb férgeket is jóízűen megfalatozza, melyeket igen ügyesen fogdos el. Némely fajok meghatározott helyen laknak, honnan a többi majmokat elkergetik.

A kis gonosz.

(Képpel a 72. oldalon.)

Igazán gonosz egy csont az a Bandi gyerek. Szegény öreg iskola-mester alig bír vele. Mikor már türelmét vesztí, kikergeti az iskolából, hogy menjen haza libát őrizni. Ezt aztán fáj Bandinak s félve, elkeseredve fogadkozik, hogy ő többet nem lesz rossz.

De fogadta ő ezt akkor is, midőn eleven egeret tett be a tanító fiókjába, akit majd kirázott a hideg, midőn kihuzva az asztalfiát előtört a kis jószág, fogadta akkor is, mikor foghagymával befent minden padot; fogadta akkor is, midőn a tanító ur székének mind a négy lába alá dióhéját rakott s a tanító ur rázókkenvén azt hitte, hogy kiesett a világ feneke; és fogadta még többször. Azért most nincs kegyelem. Hanem holnapig kisírja magát, magábaszáll s édes anyja köténye csücskét fogva megint csak elkullog a tudomány kis hajlékába.

Ki tudja: mi lesz a kis vásott gyerkőcből: hős, martyr, költő vagy csizmadia? —Y—S.

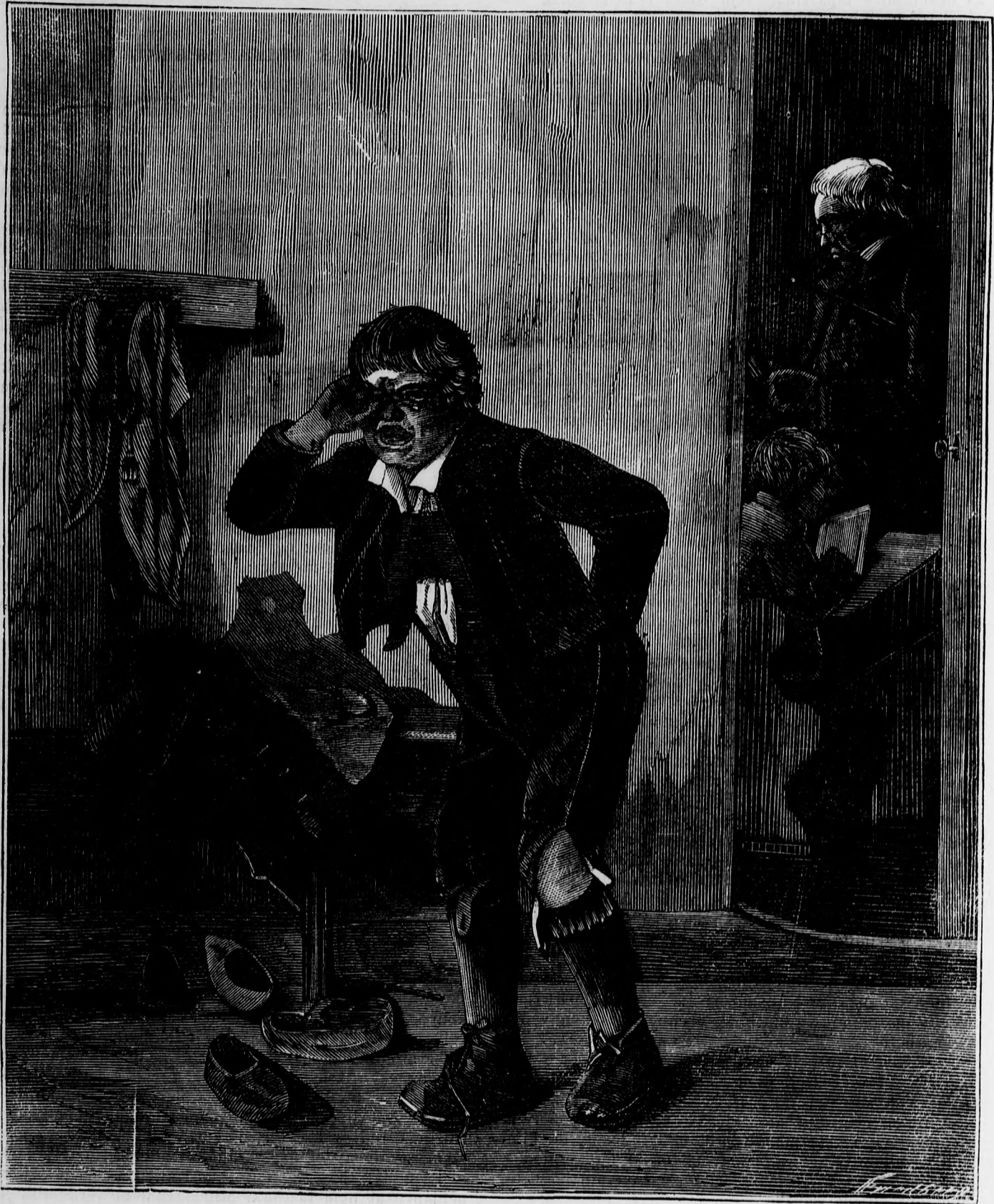
A kidölt óriás.

(Képpel a 73. oldalon.)

Kaliforniában különösen annak parti sziklás vidékein otthonos a fenyőfával közel rokon bizonyos tülevélű fa, melyet az amerikaiak washingtoniának, az angolok wellingtoniának a fűvészek pedig seguioia gigantea-seguioia-óriásnak neveznek, mivel a kaliforniai kerületekben, mint Mariapora, Calaveras, Tuolumna és Fresko, valódi óriási példányokat találtak, melyeknek teriméje ezred évekre terjedő korra utal. Ezeket az óriási fákat sokáig a legkoloszszerűbbeknek tartották egy ideig, a fák között, míg Ausztráliában még óriásibb példányokat nem találtak. Mindazáltal megérdemlik joggal nevüket és híruket ezek a kaliforniai óriások, melyek a Calaveras kerületben még százával találhatók, s remélhetőleg megmaradnak továbbra is, minthogy azok az erdőségek államjavakul nyilvánítván, az erdőpusztítóktól megóvatnak. Eme fa kérgének átmérője 26 s kiterjedése 78 láb. A törzs, melyről ezt lehántották, még áll és 327 láb magas, s az „erdő anyjának“ ne-

vezetik. Emez őserdő legtöbb fáinak átmérője 100 méter magasságnál 10—15 méter s mindegyik nővel vau ellátva es pontosan megmérve. Nem mindenikük örvend azonban üdeség és sértetlenségnek: sokat ért a

elötüntet, ez mintegy 140 méter magas s kora négy ezredév lehet; a törzs maga kivájt s mintegy 106 lábnyira lehet benne lovagolni. A többi törzs 2000—3000 éves lehet; növésük igen szép s ösz-

A kis gonosz. (Szövege a 71. oldalon.)

villám közülük vagy pörzsöltek meg az indianusok, ismét sokan kidőlték az igen magas kor következtében. A kidőlt törzsek közt egy, az ugynevezett „erdő atyja“ melyet képünk a 73. oldalon környezetével együtt

hangzatos, minthogy vastagságuk teljesen aránylik magasságukhoz; körülöttük sokféle más túlevelű fa tenyészik, mint például a fenyőfa, vörös fenyő-, cédrus és ciprus-fák, melyek a fa-óriást mint zöld koszorú övezik.

A kidólt óriás. (Szövege a 71. oldalon.)

TÖLGY-ROVAT

E rovatunkat minél változatosabbá óhajtván tenni, felkérjük t. olvasónőinket, hogy a háztartás, valamint a nők munkakörébe vágó utasításaikkal, közleményeikkel lapunk e részét gazdagítani sziveskedjenek!

Mindennemű megbízásokat szívesen elfogadunk s pontosan s díjtalanul teljesíti e rovat vezetője, szellemes divattudósítónk, Arabella k. a. — A megbízásokat kérjük ARABELLA név alatt a szerkesztőséghez címezni.

A divat.

Páris, január 26.

Ha az ifjú anyák mulatnak, ha táncolni szeretnek, nem feledkeznek meg csinos kis babáikról sem, kiknek

gyermek-mulatságokat rendeznek. Az ily ünnepélyek, melynek hősei a tizenötödik évet is alig érték el, csupa vidámságból s örömből, kacajból állnak, különösen a kis emberek részéről; a kis nők bájosabbak, de jobb modoruak is lévén, nem engedik magukat elragad-

1. Ebédlő öltözék stb.

2. Bál öltözék stb.

tatni az öröm által, melyet csak apránként élveznek; azonban, midőn ez az öröm fellobban, mily gyönyör nézni ezeket a kicsinyeket, s olvasni azokban a boldogságtól sugárzó szemekben. Szerencsés voltam egy ily ünnepélyen jelen lenni, s be kell vallanom, hogy nagyon jól mulattam.

El volt határozva, hogy a gyermekek jelezzenek; képzelhetni az örömet, vidámságot, mondhatni kicapongást. A pierrot, harlequin, pierrette, a tücsök szabad folyást engedtek vidámságuknak, s minő szellem azokban a kis fejekben! Két leányka mint tücsök és hangya párbeszédben mondták el la Fontaine szép meséjét; oly sikert vívtak ki, melyet meg vagyok győződve, jó nevű művészek is megirigyeltek volna. Hangya asszon' alig végező be az utolsó verset. „Nos te-

flanelle vagy a fehér mousseline de laine megkülönböztetés nélkül alkalmaztatott. A nadrág allján csipke s az oldal-varráson nagy gombok. Ugyanily gombok a derékon, a kézelőn s elől két oldalt. Nagy lehajtott gallér s csokorba kötött nyakkendő. Bojtos cipők.

A pierrot mellett fiatal khinai hölgy volt. Himzett khinai szövetű ruhája fölött plissékkal diszitett fehér mousseline tunique ot viselt oly célból, hogy tánc közben letehesse khinai köpenyét. Eme köpöny szegélyét bársonyszerű szalag boritá. A kézelők bársonyból vagy szörméből. A jelmez tartozékai: napernyő, gombostűk, valamint a himzett selyem Jerôme asszonyságnál kaphatók.

Egy tiz éves leányka lepke jelmezben, kezében a varázs-pálcaival; a jelmez nyári öltözékből volt összeál-

3. Bál öltözék tafota és gazeból

hát most táncoljon,“ midőn egy fiatal figaró elkapta s magával ragadta a polka örvényébe, a tücsök nagy meglepetésére. A farkas és a bárány meséjét egy négy éves, egészen fehérbe öltözött kis leány, igazi bárány, s egy tiz éves fiú adták elő. A mese tanúságát: „Az erősebb joga mindig a legjobb, menjünk mutassuk meg azonnal“ a bárány pici szája mondta kissé panaszos hangon, mely szívünkig hatott; azonban mintegy meghazudtalandó ezta szomorú igazságot, a farkas bevégezvén szerepét, leborult a bábé előtt s szép pásztor-dalt nyujtván neki, kijelenté, hogy többé nem öltözik farkasnak.

A fiatal pierrot négy-tiz éves lehetett. A hajdani kerek zubbonyt kis nyitott kabát helyettesíté. A calicot

litva. A szárnyak aranyzott papírból készültek s a hajba pillangó volt tűzve.

Ime Figaró, csinos fekete bársony jelmezben. A bársony oly olcsó, hogy megengedhető ez a fényűzés. A térdigérő nadrág oldalvarrását aranyhimzés, s aranyzott gombok főték; ugyanily himzés és gombok a mellényen s a kézelő külső varrásán.

Egy másik ifju VI. Károly korabeli apród jelmezt viselt. Színes harisnyái, egy vörös, a másik kék, térd felül nyultak a rövid nadrág alá. Kék bársony zubbony fekete bársony övvel, melyen az alamizna-gyűjtő függött.

A pierrot s a lepke jelmez kivételével e többi három alkalmas minden korra, s így volt célja annak, hogy megismertettük t. olvasóinkkal.

Arabella.

Divatképünk magyarázata.

1. **Ebedlő öltözék sárgásbarn atlaszból és sárgásbarna és halványkék bársonyból.** A ruha hátulja bársonyból való és princess alaku. A mellényen lefutó sárgásbarna bársony előrészek dudoros redőkbe szedvék s az uszályhoz keresztöltésekkel erősítvék. Körülte szép nyers selyem rojt. A kötény atlaszból. Félhosszu ujjak csipkével diszítve.

2. **Báli öltözék tengeri színű faille vagy gazeból gránát szín bársony-virágokkal, vagy aranyzott levelekkel diszítve.**

3. **Báli öllözék fehér tafota és gazeból.**

Magyar bál Bécsben. A kertészeti társulat tágas terme díszesen volt fölémentve, nagyfényű társaság jelent meg s a rendezők kitünő ügyességgel végezték tisztüket. A siker fölülmulta a legvérmesebb várakozást is. Tizenegykor megjelentek Albrecht, Vilmos és Lajos Viktor főhercegek is. Ott voltak továbbá Coburg Ágost és Fülöp hercegek, gr. Andrássy Gyula és b. Hoffmann közös miniszterek, herceg Auersperg kormányelnök, b. Wenkheim Béla, báró Nopcsa főudvarmester, dr. Rechbauer képviselőházi elnök, Dingelstedt udvari tanácsos Eszterházy és Schwarzenberg hercegek, számos magyar és osztrák mágnás. A női társaság ép oly fényes volt. Herceg Coburg Fülöpné, az Andrássy, Apponyi, Széchényi, Zichy, Erdődy nemzetségek nőtagjai, osztrák mágnátosnők s bécsi előkelő hölgyek igen fényes kört képeztek. Minden táncot nagy hévvel táncoltak, legkivált a csárdást Berkes Lajos zenéje mellett. Szóval a magyar bál a bécsi farsangnak nemcsak sajátos jellegű ünnepélye volt, hanem egyik legfényesebb mulatsága is.

— **Utikaland Oroszországban.** Hogy mily kellemes kalandoknak van az ember kitéve. Oroszországban, bizonyítja a következő eset, melyet egy cseh lap beszél el: I. prágai lókereskedő nemrég Oroszországba utazott még pedig Astrachan vidékére, hogy ott lovakat vásároljon. E célból 30,000 frtot vett magához és szerencsésen meg is érkezett a kitűzött helyre, hol csakugyan jelentékeny számú lovakat vett. — Azonban visszautazása nem oly könnyen ment. Idközben ugyanis az orosz kormány a pestis terjedésének megakadályozása céljából zárvonalat állított fel, mely I nek is elvágta útját s nemcsak lovai, hanem még ő sem utazhatott tovább, sőt kilátása volt, hogy hónapokat kell majd valamely rongyos faluban töltenie. Táviratilag a pétervári osztrák magyar konzulhoz fordult tehát, ugyszintén külügyminiszteriumunkhoz is, s csak mintegy három hétig tartó tárgyalások után kapott engedélyt, hogy hazatérhessen. Tegnapelőtt Kiewből értesíté nejét, hogy utban van haza felé.

* **Tojás-monstrum.** Egy diószegi illetőségű tyuk nem mindennapi tojással ajándékozta meg gazdáját. A tojás külső formájára nézve miben sem különbözik a többtől, csak az benne a sajátos, hogy belsejében egy második, kisebb, egészen kifejldött hajas tojás van. Az iker-tojást a tulajdonos diószegi iskola muzeumának ajándékozta.

* **Megérdemelt szerencse.** A francia nemzeti sorsjáték főnyereményét egy 125 ezer frankot érő ezüst servicet a France szerint Aubriot diszműáru-munkás, s a második főnyereményt, egy 100,000 frankot érő gyémántékszert, a „Petit Journal“ szerint Prégovier gépész-munkás nyerte meg. Mind a kettő családapa s derék és szorgalmas munkás gyanánt ismeretes.

* **Elfelejtett félmillió.** Boldog város lehet az a Milanó. Anyi a pénze, hogy számát sem tudja. Francia lapok figyelmeztetése folytán eszközölt legújabb kutatás szerint ugyanis félmillió frankot fedeztek föl a milanói városi pénztárban, a mely összeg aláírás folytán gyűlt össze ezelőtt 20 évvel, az 1859-iki háboruban megsebesült francia és olasz katonák számára.

Gyógyítható-e a mirigyvész. Az orosz orvosok társulata január 23-án nevezetes ülést tartott, melyen mintegy 800 személy volt jelen. Az ülés este 7 órától éjfél utáni egy óráig tartott és kilenc referens szólott. Csudnovszky tanár volt a least but not the least. A gyógmódról szolt, ezeket mondván: A társadalomban, a népben, sőt az orvosi tudományban is az a meggyőződés, hogy a mirigyvész gyógyíthatatlan. De ezen nézet teljesen téves. Azt mondják, hogy a mirigyvész betegek száz százaléka halt meg. Ez nem állhat. A mirigyvész legtöbb esetben gyógyítható és a halandóság százalékat a hagymázéhoz egyenlővé lehet tenni. Minden attól függ, minő gyógmódot használunk. A prophylaktikus intézkedések ezek: a beteget minél előbb el kell távolítani a betegedés színhelyéről, a beteg szobáját erősen és folytonosan szellőztetni kell, de úgy hogy az árnyékszék léghuzama oda ne érjen; — a beteg ürülékét meg kell semmisíteni; a test hőmérsékének csökkenéséhez + 25 foknyi kádfürdők szükségesek; a test legnagyobb hőmérséke mellett + 20 foku kádfürdők alkalmazandók. Ez a palliativ gyógmód. A specialis gyógmód célja a járványmérget megsemmisíteni, vagy kiűzni azt a beteg szervezetből. Miután azonban nem ismerjük a vész-miazmát, nem is semmisíthetjük meg, de kiűzhetjük a beteg testéből a bőrön, vesén és tüdön át és ezért kiváló figyelem fordítandó ezen szervek működésére. A mirigyvésznel a testbőr szárazzá lesz, az izzadás megszűnik. Ez és sok más jel tehát azt jelenti, hogy a járványmérget nem hajtatik ki a szervekből, hanem, hogy a szervezetnek a pestis általi megmérgeztetéséhez járul még az emberi testből el nem vált anyagok általi mérgezés is. Hogy a bőr tevékenysége növeltessék, kádfürdőket, vagy hideg leöntéseket kell alkalmazni. Belső szerek a halványviz és oly személyeknek, akik hozzá szoktak, az alkohol. Altató szerek használatánál nagy óvatosság szükséges, khinint nagy adagokban kell nyújtani. Végül Csudnovszky feleslegesnek nyilvánítja a fertőtlenítést, mert nézete szerint a mirigyvész nem ragályos.

Andris gazda töprengései a nagy politikáról.

A francia köztársaság nagy válságon esett át, csöndesen, szerencsésen és minden baj nélkül. Most már teljesen meg van vetve a köztársaság áldásos intézményének alapja. Áldásosnak nevezem ezt az intézményt különösen Franciaországra nézve, hol a császárság által előidézett nyomoruságot alig néhány év alatt nemcsak megszüntette, hanem oly fokra emelte az országot, hogy most már egészen öntudatosan vetheti latba szavát mindenütt, hol érdeke megkívánja.

Ezt pedig nem hitték volna a nagy vereség után, melyet a császárság bűnei miatt szenvedett.

S megtörtént a nagy csoda, örömeire minden igaz és józan gondolkozású embernek, mert csak a legközelebbi válságos időkben is fájdalmasan nélkülözte egész Európa a megbénított Franciaországot, mely saját bajaival elfoglalva, nem állhatott az elalélt Európa élére, hogy azt életre serkentse.

Különbén az eset így történt.

A képviselőház-, valamint a senatusban többségre jutott köztársaságiak a szüntelen zavarokat okozó köztársaságellenes érzelmű hivatalnokok és főtisztek eltávolítását követelte a kormánytól; ez kénytelen volt engedni s az elnöktől az illető rendelet aláírását követelte.

Mac Mahon uram azonban bár a nem megbízható polgári hivatalnokok eltávolításába beleegyezett is de a katonatisztek tekintetében megbicsakolta magát, s aztán hogy hajolni nem akart, törnie kellett, bár e közben két bonapartista tábornok önkényt beadta is lemondását.

Lemondott tehát ő s a nyomban összeült kongresszus nagy többséggel megválasztá a köztársaság elnökévé a 84 éves Grévyt, kinek helyébe a kép-

viselő kamara elnökévé valószínűleg G a m b e t t a fog megválasztatni.

Igy esett meg az a nagy eset, hogy a francia köztársaság a bonapartista érzelmű Mac-Mahon elnöksége alatt erősödött meg.

A jegyesek.

Lövenstein Izsák és Blumenfeld Áron nagy idő után találkoztak a x-i vásáron. Jó vásárt csinálván mindketten, betértek egyik korcsmába s édes beszélgetésbe ereszkedtek azon régi időkről, mikor mindketten gyufával, pántlikával utazták be a nagy alföldet. Kölcsönös ömlengés után kérde Áron:

— Van-e gyereked Izsák.

— Van egy pompás, 20 esztendő. Hát neked?

— Nekem is van egy derék, 21 esztendő.

— Tudod mit — mondá Áron — házasítsuk össze

— Jó lesz — felelt Izsák. A jövő x-i vásárra vigyük el gyerekeinket is, hadd lepjék meg egymást. De mit adsz hozományul?

— Adok nyolcezer forintot. Hát te?

— Anyit én is adok.

Elkövetkezett a vásár ideje, Áron és Izsák boldog öaérettel néztek a nagyapai örömök elé. A gyerekek pedig átkozottul kíváncsiak voltak egymásra. Mikor bebolyongták a vásárt, a kitűzött helyen megjelentek mindannyian.

Áron oldala mellett hatalmas szál legény állott felpiperézve.

Izsák oldala mellett nyurga s i h e d e r ácsorgott.

Az örömapák összenéztek.

— Hát a te leányod fiu? kérdé Áron.

— Hát a te fiad leány? felelte Izsák.

A jegyesek nem pirultak el. Áron ráncbaszedte homlokát és így fejezte be a találkát:

— Tudod mit Izsák: — egymásnak szántuk a gyerekeket. Legyenek egymáséi. Adjuk oda nekik a hozományt s nyissanak compagnon-gescheftet. Ugy lett.

Valahára.

A gazdasszony-egylet bálján, hol szép hölgyek szolgálták ki az étkezőket, egy p a p u c s fi odaszól feleségének:

— Pincérnő! hozzon nekem egy pohár madeirát! A „pincérnő“ teljesíti a parancsot s odasug férjének:

— Csakhogy valahára maga is megérte már, hogy nekem parancsoljon.

Orvosi kétely.

Amerikában egy f e h é r emberpárnak korom f e k e t e gyermeke született. A férj így adta elő az orvosnak a dolgot. „Rettenetes természet játéka. Boldog állapotban levő nőm a tavasszal künn sétált az erdőn, midőn egy vad arcu f e k e t e közelit feléje. Nőm meg-

ijed, fut, rohan. A fekete üldözi. Ez anyira hatott rá, hogy a Kis John fekete lett.“ — S bizonyosságban van ön a felől, — kérde az orvos — hogy az a gazember fekete a szegény nőt utól nem érte.

Könyü olvasmány.

Egyik honatya közelebb belátogatott a képviselőház senki nem bolygatta, porlepte könyvtárába. „Kérek valami könyü olvasmányt“ mondá a könyvtárnoknak. Ez szolgálatkészség megkínálja Horváth nagy világtörténelmével. „Ez ne héz“ mond a honatya. Nekem olyan kell, hogy ha este mellette elalszom. kiesik a kezemből, k o p p a n á s a ne ébreszsen fel. És elvitt egy füzetke „Magyar magyar“-t, melyet Talián országban Helfy követett el.

Nemesség % szerint.

A. Deutsch Bernát és fivére nemességre emelkedtek s „h a t v a n i“ előnevet kapnak.

B. Tréfás ember az a b. Wenckheim. Adler, Fuchs Diamanstein majd „hetveni“ „nyolcvani“ „százhuszi“ előnévvel diszittetnek fel.

Álarcos bálban.

A fővárosi álarcos bálók kezdenek nagyon közönségesek lenni. Jellemzi a „szellemdus“ masqueokat a következő is. Három álarcos halad a vigarda nagytermén keresztül keztyü nélkül, kiknek kezeiről lesir a sikárlás. Egy fiatal ember közelit feljök.

— Merre tartotok — g r á c i á k !

— Semmi g r a c i á k, mi budapestiek vagyunk.

A vidéki báltudósító.

(Vázlataimból.)

Bajusza még csak nagyreményü, most kezdi ütögetni a hegyét. Szeme, mintha ragyogó hasonlatokkal volna tele, úgy fénylik. Orra rendes, noha azt minden-hova belemártja. Ajkai szellemet fejeznek ki; s mintha örökké csak rózsákat lehelnének. Hajáról Lavater is zsenit olvasna le, oly költői módra boglyas.

Egetverő szellem. Irt ezernyolcszáz és hetvenkilenc „Hozzá“-verset, a másfajtákon kívül. Közöltek töle eddig már két báltudósítást.

Reális foglalkozására nézve, — hja! mert hazánkban a szellem bajnokai ezt még mindig nem nélkülözhetik — jegyzősegéd.

Bálványa a helységbeli hölgyvilágnak. Nincs lány, akinek a szívébe az ő neve kitörülhetetlenül be ne volna jegyezve; nincs menyecske, a ki ő érte kész ne volna hűtlenné lenni férjéhez.

Szellemi fensősége, leginkább farsangkor tündöklik. A farsang az ő eleme. Aatyubál, házi bál, ideáljai. A nyilvánosság előtt ezeket énekli meg tudósításaival minden évben. Dicsőségének napja ekkor ragyog a legfényesebben Ahhoz a babérhoz képest, mit ilyenkor érez a feje fölött lebegni, suvix a Shakespearé.

Különben szerény. Nem szívesen mutatja meg mindenkinek tudósításait, csak ha már oly nagyon kéri, hogy nincs erő mely annak ellentállani képes volna. Ha olvassák „cikkét“, rendszeren mentegetni szokta magát, hogy bizony az egy kiesit elhamarkodottan lett megírva; jobban is le tudta volna tenni a papirosra, hanem hát ő — tudja isten! — nagyon szívélyes. Ha valamit lemásolt, azt már nem szereti újra fogalmazni. De különben az nem is az ő hibája folytán oly gyenge. Az az érzéketlen szerkesztő kitörült belőle sok szép dolgot. Épen a lelkét, a zengzetes szép kifejezéseket. Hanem hát mind oly akaratos az a szerkesztő-nép.

Jézus Mária! menyi baja volt már neki velük! Ment-sen is meg tőlük az isten minden jóra való embert!

S beküld hetenkint legkevesebb hét tucat verset. Ezek közül is lett számtalan versszak közölve a „Szerkesztői üzenetek rovatában.

Mind szellemileg, mind anyagilag nagyban támogatja az irodalmat. Megveszi a lapoknak mind ama számaikat, melyekben őt illető közlemények (szerkesztői üzenetek stb.) lettek közölve. Ezeket, mint életrajzához becses adatokat képező dolgokat, meg nem mutatja senkinek. Rendesen a kaszinónak járó lapokba szokta küldeni szellemi termékeit. Többe is küldene, csak tudná az irodájukat. A szerkesztőkkel csak úgy packázik, s ennek is tulajdonítja az „epés“ válaszokat verseire. Nem tehet róla, hogy oly szeszélyes a termésete, Ugy fumigálja őket, akár az érte epedő kisasszonyokat.

Bizony akármilyen legyen, ha Amanda kisasszony is nem ő utána bolondult meg. (Köztünk legyen mondva az öregek azt állítják, hogy még az ő fiatal korukban ment az esze el a szegény ötvenhárom éves fiatal Amanda kisasszonynak.)

Hátha még azt látná valaki, milyen hódításokat tesz a bálókban!

A bál-királynő mellett ő király. Mamák kedveltje. Legtalálhatóbb és legékesebb bókokat az ő ajkairól hallhatni. Ő különben nincs a bókolásra szorulva: anélkül is hat. Anyira, hogy még a hölgyek bókolnak neki, csak hogy kitegye a nevüket az ujságba. Szegény leánysereg! Mint töri magát mindegyik, hogy az ő „hölgyszoszorújában az „első virág“ helyét foglalhassa el! Sajnálja hiú törekvésüket, mert már az ő szívének választottja, a szintén költői lelkületű Dorombi Leokádia, fogja azt betölteni, még pedig állandóan.

Előtáncos és a bálrendező között az első, s mint ilyent meg is szokta magát dicsérni tudósításaiban. Ezt — amit talán valaki szerénytelenségnek merne felróvni — józan ember csak az ő költői „szeszély“ ének tudja be.

A tudósítást rendszeren néhány szerény sor kíséretében szokta a lapnak megküldeni, mentegetvén magát, hogy „nem írói viszketeteg készte őt az illető mű megírására“ . . .

Ha ő nem volna a bohókás Farsang életrajzában egy-egy becses adata — mindmeganyi gyöngy — veszne a feledés mély tengerében.

Hanemhát ő fáradságot nem kimélve, azokat megementi, lerakván alapját hirneve hatalmas szobrának, melyet a mulandóság vas karja sem dönthet le!

Boldog vidéki báltudósító!

B—FI F.

Egy kiérdemülésre megérett kórista naplójából.

Kikarcolta: Vasváry Ferenc.

(Vége)

Klárahoz mentem. (Ah! . . . Klára! . . .)

„Én ezen a station elhagyom a társulatot,“ — mondám, okaim fölsorolása után. — „Akar-e velem jönni?“

„Innen el? . . . Hová? . . .“

„Akárhova, Nem ez az egyetlen szintársulat, a hol ön babérokat arathat.“

„Hogy is ne! . . . Mit gondol? Nem ettem bolond gombát! — Az igazgató úr megígérte, hogy a jövő station egy forint ötven krajcárral fölemeli a proportiomat! . . .“

Mintha menykő csapott volna belém . . . érttettem mindent . . . s megtört szívvel elhatároztam magamat.

Másnap sebtében széthordtam a cédulákat; — a

beszedett pénzből kifizettem az igazgatónak hátra lévő tartozásomat; — s azt mondva neki, hogy ha az életben én helyettem játszik szerelmest, hát csak játszazentúl a színpadon is; otthagytam a faképnél.

Nem akartam találkozni többé egyikükkel sem.

Annak husz éve . . . s azóta — kórista vagyok S ma, az a „baloldal“ ezt eszembe juttatta.

Ma nem szavaltam többé oly szépen a szerecsenek szabadságáról, hanem — bömböltem versenyt a nagy dobbal; a közönség ma ismét tapsolt: de nem nekem többé! Módomban volt higgadtan megfigyelni, hogy miképen néz ki egy tapsoló közönség?

Sorba, egyenest, meg körösztbe sok fej, a miknek csak a mellük látszik; — félre huzott ajkak, hunyorgató szemek, meg minden fejtől jobbra — balra két szál tenyér, a mi a mell előtt összezsapódik, mintha dróton rángatnák. — Olyan furcsa, — olyan unalmas — és olyan kiállhatlan! — Mikor az ember torka már kiszáradt a bömbölésben, akkor újra rá kell kezdeni — valahányszor csak a tenyerek összezsapódnak; aztán e miatt az előadás egy negyedórával tovább tart — és végre a brutto haszon csak anyi, hogy az embernek most már okvetlenül ki kell szurkolnia a megtakarított-nak vélt öt krajcárt a — házmesternek.

Hogy válik a tragédia bohózáttá?

Kevés tagból álló vidéki szintársulat a „Könyves Kálmán“ című szomorújátékot adta elő. A társulatnak sugója nem lévén, úgy segítettek a bajon, hogy az, a ki nek épen nem volt jelenése, a színpad közlül sugott.

Az egyik lurkónak azonban a harmadik felvonásban semmi dolga sem lévén, a sugólyukból segítette ki az „igét“ szomjuhozó társait.

Ezek egyike, ki Bod vezért játszotta, arra is megkérte a rögtönzött sugót, hogy neki a szövegen kívül, azt is sugja amit tennie kell (színeszi műnyelven, „instrukció“).

— Jól van, — viszonzá ez — hanem ilyenkor tenyeremet a szájamhoz illeszttem, mi azt fogja jelenteni, hogy amit így sugok, azt n e m e l m o n d a n o d, hanem m e g t e n n e d kell.

— Helyes. Köszönöm.

Ezzel felgördül a függöny, s az előadás minden baj nélkül végbemegy. A darab vége az, hogy a meghalt könyves király fölött az ország nagyjai gunyolódznak.

Az utósó szó a király hű embere Bod vezéré.

Mielőtt azonban a rögtönzött sugó ezt odasugta volna, tenyerét szájához illesztvén, ezt sugta neki:

— Rugd meg.

Bod vezér megcselekszi, egész fenséggel odalép a holt királyhoz, s azt megrugván, így végezte az előadást:

— Halott oroszlán, törd a számár rugásokat!

Hogy erre falrengető kacaj keletkezett a közönség részéről azt mondanunk sem kell.

A „Család Lap“-ja 1. számában közölt talányok megfejtése a következő:

A szótág-talányé: „Ujszita szegen függ.“
„A ki mint vet, úgy arat.“

A jutalmat Kaszás Sarolta kisasszony nyerte.

A sakk-rejtvényé:

„Mi az a nap! mi az a nap!
Nem is nap az tulajdonkép,
Ugyan mi hát? Hát semmi más
Mint egy nagy szappan-buborék!
Valami óriás fiú
Kifujja reggel keleten,
Szétpattan este nyugoton
És ez mindennap így megyen.“

A jutalmat Tilkovszky Irma urhölgy nyerte.

Helyes megfejtéseket ezeken kívül következő t. olvasóink küldtek be:

Ambrózy Juszitina.

Bakats-Kolozsváry Ida, Bakats Blanka, Balajthy Ilona, Bocz Laura, Boronkay testvérek, Bors-Mérey Mariska, Braun Regina s Etelka, Bognár Teréz.

Csorba Margit, Czibel Mariska, Csiky Etelka, Csergő Vencelné — Novák Margit.

Együd-Jakabfalvy Irma, Ember-Rátz Emma, Eöry-Pósta Mariska

Fedák Róza, Fodor Jánosné, Fronhoffer Fanni, Fülöp Paulina.

Goldstein Fáni, Gregus Józsefné, Gruber Emilia, Gyarmaty Etelka, Gyulay Sándorné.

Henter-Eröss Irma, Huszágh Irma.

Kaszás Sarolta, Kállay Anna, Koháry Lajosné, Kohn Adolfné, Kompoth-Török Emma, Korody Anna, Középesy Anna, Krausz Fanni, Kerekes Nina, Kovács-Bártha Erzsébet, Kónya Berta.

Ligethy Julia.

Marmorstein Ellenóra, Muharos Mária, Magasházy Fülöpné.

Nagy Lászlóné, Nagy Pálné, Neustádl Regina.

Parlagi Etta, Péchy Gáborné, Polák Mária.

Rosta-Csapó Zsuzsanna.

Schulcz-Kovács Berta, Schulthesz Hermina, Smigalay Róza, Stadtrukerné-Tóth Emilia, Szemán Mariska, Szőke Jánosné, Steiner Hermina.

Tilkovszky Irma, Török-Kompoth Emma.

Ujszivy Ilona s Irma.

Vecsey Irma.

Zsiga Józsefné.

Back József, Bódis István, Bús Lajos, Boros István.

Chernel György, Csigi Vince, Czechner László.

Dobribán Antal.

Fried Béla.

Halbrohr Ignác.

Kauda József, Kiss Lajos, Kohn Adolf, Kovács Bela, Kohn Samu, Kövessy Károly.

Lipthay József.

Mendelényi Ede, Mészöly Ambrus, Mocsáry Sándor.

Navratil Ede.

Pillitz Mór, Potyondy Ferenc, Plenczner Jakab, Prófét Lajos.

Reichel Rezső.

Schlesinger Benő, Schönfeld Miksa, Szűcs Zsigmond, Szauyó István, Stipán István.

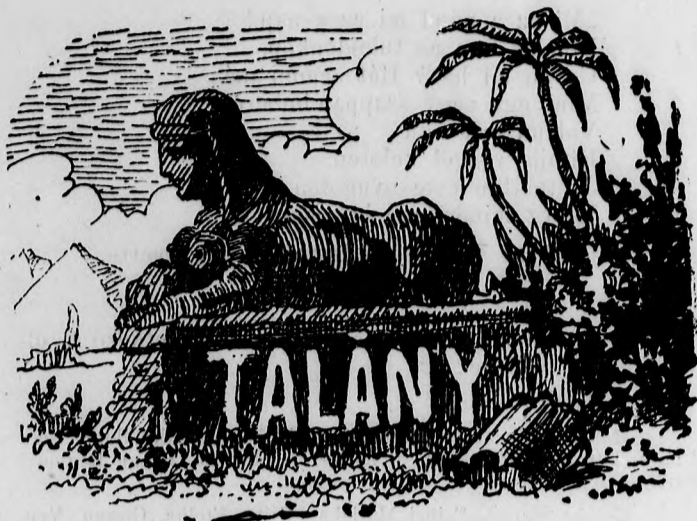
Takács László, Tömösváry János.

Udvarnok István, Uray József.

Wilhelm Soma, Veisz Vilmos, ifj. Wákár István.

Zloczky Döme.

Büvös négyszög-rejtvény.

— IV éssey től.

Ezen 16 négyszögben 1—16 számokat úgy elhelyezni hogy függőleges és vízszintes irányban minden sor 34-et tegyen ki a számok 1—16 mindegyik egyszer fordulhatnak elő. —

A megfejtők név sorából az első kihuzottnak részéről Kisfaludy Atala diszkötésű munkái ajánlhatnak föl.

Sakk-rejtvény.

Beéli Popovits Györgytől.
(Lóugrás szerint.)

bün	gal	s, a-	ge	zek	Át	hoz	sá
züst	meg	és	mat	-rany	dog	e	kot
nyu	hő	lé	Nem	dést.	szór	got,	bol-
e	e	és	+	+	bir	Oly	nak
dést ;	De	rit.	+	+	Rád	da	jet
te	dag	vá	lig	ván,	mel	jesz	kincs
got,	Nem	hát	gá	ter	áll	ha	sa
gaz	nok	sá	ki	lá	sú	ez.	ti

A helyesen megfejtők közt érdekes műlapot sorsolunk ki.

Számrejtvény.

- 7. 1. 9. 4. Ezt mindenben szeretjük.
- 4. 7. 8. 11. 6. 9. 12. Az égi háboru hírnöke.
- 1. 2. 4. 9. Kedves férfi név.
- 1. 5. 11. 12. Angolhon a valódi hazája.
- 10. 12. 9. 1. 11. Anya, magzatát hívja így.
- 6. 9. 12. 3. 11. Olvastuk ez újságban is.
- 2. 1. Ettől reméljük legfőbb vágyaink s óhajink teljesültet.
- 1—12. Szerzőjének nevét rejti.

A helyesen megfejtők közt diszes albumot sorsolunk ki.

Szótag-talány.

Lengyel Zsigmondtól.

A következő 31 szótagból: ni, um, la, gyi, bro, fal, som, e, tö, né, ne, zab, gér, jer, e, ó, fló, ger, za, lany, staf, he, ris, rho, calo, be, szeg, di, el, e, vis — 13 szó képezendő, melyek jelentése következő :

- 1. Finév.
- 2. Spanyol folyó.
- 3. Ritka fém.
- 4. Német folyó.
- 5. Közeli rokon vagy ismerős.
- 6. Würtembergi város.
- 7. Növény.
- 8. Nőnév.
- 9. Elem.
- 10. Magyar város.
- 11. Magyar történész.
- 12. Kis állat.
- 13. Főszemély Shakespeare egyik szindarabjában.

E 13 szó kezdőbetűi felülről lefelé olvasva, a végbetűk pedig alulról fölfelé olvasva 2 a jelenidőben élő császár nevét adják.

A helyesen megfejtők közt Petőfi összes költeményeit sorsolunk ki.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. urnak K. sz. Márton. Megkaptuk. Lapunkat küldjük rendesen. — B. F. urnak Szolnok Közölni fogjuk a most beküldöttet, valamint a régieket is, de nagyon sokan várják hogy a „sor reájuk kerüljön.“ M. GY. urnak. Pécsvárad. Az újévi összetorlóadás okozott késedelmet, de már azon túl vagyunk. — H. L. urnak. Sümeg Lapunk innen mindig pontosan elküldetik. A mult évnegyedben beküldött félévi előfizetésből bár nem mi kaptuk is meg 1 frtot átirtunk a folyóévnegyedre: — Szt. J. urnak. Ráckeve. Ki igazítottuk. — Sz. J. urnak. Kamocsán. „Szi- vesen fogadjuk mindenkor. Beccses érdeklődéséért fogadja legnagyobb köszönetünket.“ — F. A. urnak S. A. Ujhely. Rendben van. Az a b. lap meg sem indult, mert t. előfizetőinket nem sikerült tévedésbe ejtenie. — S. F. urnak. Darány. Nem lépett étetbe — R. A. urnak. Feldebrő. Az összetorlóadás okozta bajokból már kiláboltunk. Ezután reméljük, nem lesz panaszra ok.

— N. F. urhölgynek. Kéty. Lapunkat megküldtük, de előfizetés meg ekkoráig nem érkezett hozzánk. Jó volna ha postan utána tudakozódnai. — B. A. urnak Karcag. Fogadja őszinte üdvözlétünket nagybecsű soraiért. — P. F. urnak. Ertény. Megkaptuk, nincs semmi baj. — F. I. urhölgynek. Eger Közölni fogjuk — A. F. urhölgynek. N.-Beeskerek. A határidő négy hét. — V. V. urnak. Pécs. Dolgaink kevesedvén, azonnal magánlevelet írunk. D. K. urnak. Bors. Némi javítással közölni fogjuk. Z. SZ. Zs. urnak. Közölni fogjuk. — M. F. urnak. 1. Szakálos. Ezután reméljük, nem lesz ok panaszra. B. B. urnak. Igló. Igen esinos. Beválik. — G. O. urnak Budapest. Legközelebb sorát ejtjük. — K. N. urhölgynek. Szt.-László. Reméljük ezóta már megérkezett. Utána küldjük üdvözlétünket.

A többi beküldött kéziratokról jövő számunkban.

Második évfolyam.

5. szám

Budapest, 1879. február 2.

A CSALÁD LAPJA

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
OZORAY ÁRPÁD.

Szerkesztő- és kiadó-tulajdonostárs:
PERCZEL GYULA.

Szerkesztőség:

VI. ker. király-utca ¹¹/₁₆. sz.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Közlésre szánt kéziratoknál kérjük a papírnak csak egyik oldalára írni!

A leveleket kérjük bérmentesíteni!

Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozhatunk, azonban közlésre el nem fogadott kéziratok kívánatra két hétig visszaadhatunk.

Kiadó-hivatal:

VI. ker. király-utca ¹¹/₁₆. sz.

Ide intézendő minden a lap anyagi részét illető közlemény.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 "
Negyed évre 1.50

II. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST, 1879.

NYOMATOTT A „HUNYADI MÁTYÁS INTÉZET GYORSSAJTÓJÁN.

HETI NAPTÁR.

J a n u á r h ó.

Római-katholikus		Protestans	Görög-ország	*		
2	Vasárnap . . .	Gy. sz. b. a.	Gy. sz.	21	Triod k.	* Holdtölte 7-én 2 óra 58 perckor reggel.
3	Hétfő	Balázs pk. v.	Balázs	22	Timót, Anast.	
4	Kedd	Korz. András	Veronika	23	Kelemen pk.	Ujhold 21-én 5 óra 19 perckor reggel.
5	Szerda	Ágota sz.	Ágota	24	Xenia	☉ Első negyed 30-án 1 óra 1 perckor délután.
6	Csütörtök . . .	Dorottya sz. vt.	Dorottya	25	Hitt. Gergely	
7	Péntek	Romuald ap.	Rikárd	26	Xenof Már.	
8	Szombat	Mathai János	Salamon	27	Ar.sz. sz. Ján.	

TARTALOM: Berczik Árpád (Képpel.) — A bércek nefelejtse (Beszély.) — Az angyal-ember. (Vers.) — Az utolsó csillag. — Egy falusi leánykának. (Vers.) — A remény. — Hölgrovat. (Képekkel.) — Humor. — Megfejtők nevei. — Talányok. — Szerkesztői üzenetek. — Mellékleten egy iv regény. — Boritékon. A hét újdonságai. — Előfizetési felhívás.

A HÉT UJDONSÁGAI.

A hét története.

A Kisfaludy-társaság mult heti ülése valóságos irodalmi eseményt képezett és magasan emelkedett ezen társaság egyébként meglehetősen egyhangú és kiválóbb mozzanatokban szükkölködő gyűlései körül.

E gyűlés érdekességét és kiválóságát gr. Zichy Géza székfoglaló felolvasása képezve, ezen széplelkű, sokoldalú és buzgó tevékenységű főúr, ki már több téren és több oldalról érdemelte ki s hódította meg a köztiszteletet és közbecsülést.

Neve volt most is a vonzerő, mely oly szép s diszes közönséget gyűjtött az akadémiai kisebb felolvasó terembe hol újabban a Kisfaludy-társaság is tartja havi felolvasásait.

Zichy Géza két költeményt olvasott fel, melyeknek mindegyike mély és nagy hatást ért el, s a közönséget lelkes éljenzésre s tapsra ragadta.

Az első egy keresetlen egyszerű, és szép kiviteli románc e cím alatt „Az anya karácsonfája.”

Két szegény kis árvagyermeknek szomorú karácsony estéje van benne megkapó színekkel rajzolva, kik abban keresnek és találnak vigasztalást, hogy anyuk hófedte sírhalmára egy kisedet letört ágat szurnak le karácsonfaként. — És ime a fa megfogamzik, kikeletre virágokat hajt, s a szegény gyermekeknek is akad gyámoluk a falu lelkészének személyében.

Igazi költői elbeszélés, mely sok szembe csalt könyvet.

A felolvasott mű „Az angyal-ember“ egy szintén szépen sikerült hangulatteljes és eszmegazdag allegoria, mely az emberi élet és emberi sors nyomoruságát festi „melyet még egy angyal lelke sem képes enyhíteni!”

E dal forrása sötét kétségbeesés, melyen azonban az előadás derűje sokat ényhit.

A szép lelkű gróf különben pár hét óta folyvást a nap hőse, a mult heti nagy hangversenyen mint műkedvelő zongoraművész is általános tetszést, elismerést, sőt bámulatot ébresztett egyszerű játékkal. A grófnak ugyanis csak egy keze van, a másikat néhány év előtt vadászaton elvesztette, de az egy kezét aztán méltán ámulatot ébresztő kitartással és lankadhatlan szorgalommal kiművelte, s újrainak hajlékonyságát és gyorsaságát oly magas fokig kifejlesztette, hogy egy kézzel is képes legnehezebb darabokat előadni és pedig oly szabatosággal, és virtuositással,

hogy aki elfordulva vagy más szobából hallgatná őt, nehezen tudná elhinni, hogy a művész, ki a lágy és szelid hallgatosság mellett, ott a hol kell, oly erőteljes vihart tud előidézni hangszerén, csak egy kézzel bir.

E tulajdonságával különben nem csak nálunk, de mindenütt, hol csak játszott, s legujabban Párisban is nagy feltűnést ébresztett.

Egy elmés francia zeneművész a következő felkiáltással adott kifejezést elragadtatásának:

„Egy keze van csak, de úgy játszik, — mintha négy keze volna!”

Krónikás.

* **Ófelségek ezüst mennyegzőjének** alkalmából kiválóbb budai polgárokból bizottság alakul, mely az iránt fog tanácskozni, mi módon kellene ékesszóló kifejezést adni a lakosság érzelmeinek. Tervben van egy diszalbum átadása, mely a budai hegyek különféle gyönyörű tájképeit, a kiválóbb épületek (királyi palota, bazársór, katonai kórház stb.) tartalmazza, továbbá polgári bankett rendezése, diszlövészet a lövészetben stb. A menyegzőt megelőző napon, április 23-án, a bécsi operaszínházban diszlőadás lesz. Ez előadásban a két udvari színház legkitűnőbb tagjai fognak közreműködni. A darabra nézve még nem történt megállapodás. E darab előtt Wellen Józsefnek egy alkalmi költeményét szavalják, melyhez allegorikai képek lesznek.

* **Az iparmúzeum** a Párisban vásárolt tárgyak közül e héten 300 drbot kapott, melyek most helyezettnek el az állványokon közszemlére. Ezek közül izléses kiállításuk által kitűnnek a következők: egy Haida-féle kettős hangjegytartó, gyönyörű faragásokkal, domborművekkel diszitve Bazanti-féle három képkeret, Honry-féle tányérok, tálak, Poyakl porcellángyárából edények, Peyrot-féle gyertyatartók. Nugentnek szt. Ceciliát ábrázoló zománc-festménye s egy elefánt csont-kereszt színes fába fektetve. Doullontól 8 darab páratlan finomságu kókorsó, a prágai híres képkeret iskolából faragott és aranyozott keretek. Arens-féle bronzozott tüköralvány, intarsia-betétmunkák a Messerich-féle müintézetből, Poyel-féle porcellántárgyak zománchoz hasonló színégetésekkel stb.

* **Az osztrák képviselőházból** Auspicz hirhedt bécsi képviselőnek a következő élményét jegyzi fel egy bécsi lap, Fürt képviselő nemrég kitűnő beszédet tartott; egy tiroli gróf szomszédjához szólván, azt a megjegyzést szalasztotta ki: „Kár hogy ez a Fürth zsidó.” Auspicz meghallotta ezt,

s megbotránkozva fel kiáltott: „Gróf ur, ugy látszik, nem tudja, hogy én is izraelita vagyok!” Erre a tiroli teljes nyugalommal így felelt: „Hogy ön zsidó azt nagyon jól tudom, de önért nem kár”

* **A gödöllői merénylethez.** Berliini lapok jelentik, hogy kékfestő legény, a kit, mint az olvasó emlékezhetik, a gödöllői humbug idején Poroszországban elfogtak, mivel azon gyaun alatt áll, hogy Gödöllőn az uralkodó ellen merényletet akar elkövetni, most a fogságból elbocsáttatott. Kitűnt ugyan is, hogy Schellenberg teljesen ártatlan a neki tulajdonított bűnös szándékban.

* **Finánc-verés.** Nagy-Kanizsán két ottani finánc dohánycsempészeket akart elfogni egy vendéglő udvarán. A közönség a lármára összecsoódlván, körülkapta a fináncokat és ütlegetni kezdte. Az egyik finánc csakhamar megsebesült, s képtelenné lett a harera, a másik miután kardját elveszték tőle, elszaladt. A támadók közül kettő szintén sebet kapott. A dohányos kocsi a kravall után visszatértek, a honnét jöttek Somogyba. A verekedés ügyében a vizsgálat folyamatban van.

* **Széchenyi Béla** gróf titkáráról a napokban tudósítás érkezett a bécsi földrajzi társasághoz. A levél ezen társaság ülésén felolvastatott. Felemlítjük belőle a következőket: Az expeditió utazása Jészóból Chinába igen veszélyes volt; a hajónak 24 órán át kellett a Taifun ellen küzdenie. A vihar alatt a hajón tűz ütött ki, melyet csak nagy erőfeszítéssel sikerült eloltani. Alig, hogy e veszélyen túl voltak, a hajó léket kapott és a víz már két lábnyira emelkedett a hajó alsó téreibe. Csak a kapitány erélyének köszönhető, hogy az expeditió szomorú véget nem ért.

* **Az aradi honvédelemre** beküldött pályamunkára ügyében m.h. 27-én Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt a szobor-bizottság ülést tartott, melyen a pályadíjat nyert művek beküldőinek jelíges levelei felbontatván, az első (250 drb. arany díj) nyerőjének Huszár Adolf tűnt ki; a második díjat (150 arany) Feszler László nyerte Budapestről „Dulce et decorum” jelíges művével; a harmadik díjat (100 arany) Feszler pécsi és Eisenzopf budapesti együttes beküldők nyerték. A díjak kiadatása után a három pályanyertes szoborminta Arad város tulajdonába megy át, honnan a nagyváradi honvédegyelet kérelmére Nagyváradra fog küldetni, hol belépti díj mellett kiállítva lesznek s a befolyandó összeg a szoboralaphoz fog adatni.

* **Zichy-estély** eredménye 1521 frt., a legnagyobb összeg, melyet az idén egy hangverseny a Vigadó kis termében jövedelmezett. A költségek levonása után tiszta jövedelem 1088 frt, melyből az irói segélyegyesületnek 544 frt. a zenede segélyegyesületének szintén annyi jutott. Az irói segélyegyesület az iránta tanúsított nagylelkűségért Zichy Géza gróftól alapító tagjai közé vette fel, amennyiben csupán a 200 frt alapítási járulékot meghaladó összeget fordítá a folyó költségek fozedezésére. (A nemes gróf tudvalevőleg csak b a l k é z z e l játszik, miután jobb kezét egy szerencsétlenség folytan elvesztette.)

* **A telefon** gyakorlati használhatóságának megvizsgálására már régebben kiküldött bizottság még nem végezte ugyan be teljesen munkáját, de azon eredményre már is eljutott, hogy a telefon bizonyos módosításokkal, kisebb távolságokban előnyösen használható.

* **Rémes gyilkosság a fővárosban.** Pár nappal ezelőtt

az állói uton egy fiatal embert meggyilkoltak. A gyilkos Hladek Sándor, egri születésű 17 éves volt, csizmadia, majd bádagoslegény, utóbb pincér. Farkassányi rendőrségi tollnok szigorú vallatás alá fogta. Tettét kezdetben tagadta, de utóbb, miután az elrablott összes ruhanemű és egyéb tárgyak nála megtaláltattak, s Farkassányi azt ígérte neki, hogy ha tettét őszintén bevallja, ki fogja eszkezoelni, hogy legfőlebb csak 6 hónapra terjedő büntetést kapjon, megvallotta, hogy mult kedden éjjel 1/2 12 órakor ő gyilkolta Czechnert. Elmondta, hogy Czechnernel már régóta igen jó barátságban van, s ezt kedden este elmondta neki, hogy szüleitől 35 frtot kapott s van még ezenkívül is pénze. — Ez a körülmény ébresztette benne a gyilkosság gondolatát. Elment szállására és nagy konyhakéssel fegyverkezett fel. Kisebb megint találkozott s körülbelül 1/2 11 órakor mentek haza: Czechner szállására. Itt mind a ketten lefeküdtek. Czechner csakhamar elaludt, s midőn ő horkolását hallotta, elővette az inge alá rejtett nagy kést, s megtapogatva Czechner nyakát, belevágott. Czechner fölkiáltott, de ő gyorsan befogta a száját, még egyetl vágott a torkán, mire Czechner meghalt. — Hajmeresztő hidegséggel részletez a gyilkos, hogy miképen igazította el a meggyilkoltnak testét, hogy ő is kényelemmel mellette fekhessék. Megmosta kezét és arcát s azután ugymond — „én is az ágyba feküdtem melléje: aludtam reggel 5 óráig; ekkor hallottam a kapu nyitását, felöltözködtem s elhagytam a házat. — Most már én is bánnom tettemet, mert a Jóskát nagyon szerettem.” Ezután a gyilkost vasra verték és átkisérték a Fortunába. Hladek alacsony, zömök termetű, 18 éves, vonásai vadak.

* **Rablógyilkossági pörben** hozott ítéletet legujabban két kir. törvényszék; a pestvidéki és az egri. A pestvidéki a 35 éves Szabon Józsefet, egy 6 éves gyermek atyját, ki a mul évben Szent-Endrén Miszl Klárát a padláson meggyilkolta, kötélt általi halálra ítélte. — Az egri törvényszék hasonló esetben másképen ítélte. Ott három rablógyilkos állt a törvényszék előtt. Kalmár József, Chronovszky Sándor és Semperger Miklós. Ezek hárman Tisza-Nánán Csöz Györgynét és cselédjét borzasztó kegyetlenséggel meggyilkolták és kirabolták, ezenkívül több rablási bűnben ítéltettek vétkeseknek, s az egri törvényszék Kalmárt 20 évi, Chronovszkyt 15 évi, Sempergert 8 évi börtönre ítélte.

* **A magyar tisztviselők** országos egyesületének választmányja Pauler Tivadar elnöklete alatt tegnap tartott ülésében következő határozatokat hozott. 1. A választmány beleegyezését adta, hogy az egyesület részére a Thonet udvarban a jelenlegi kávéházi helyiség 5 évre 4000 frt bér fizetése mellett kibéreltessék, s hogy az átköltözködés már augusztus hóban történjék meg. A szép fekvésű és a jelenleginél sokkal nagyobb helyiségbe a butorzat egy része is elhelyezendő lesz. 2. Az üresedésben levő könyvtárnoki állomásra Zipcer Lajos lón megválasztva. Ajánlat folytán 24 új tag vétetett föl. Az „Ausztria” élet- és járadékbiztosító-társaságnak előterjesztett azon megkeresése, hogy a tagok jövőben a nevezett biztosító társulatnál eszközöljék a biztosítást el nem fogadtatott, mert e tárgyban a határozathozatal a választmány hatásköréhez nem tartozik. Azon indítvány, hogy az egyesület házat építtessen, véleményezésre szűkebb körű bizottságnak adatott ki.

* **Az oroszországi** ragályos megbetegedést illetőleg írja a „Közegészségi Kalauz” talányszerűnek mutatkozik azon körülmény, mely szerint az orosz orvosok a betegség határozott korisméjével nincsenek tisztában holott a pestis elég ecclatans s specialis jellegű. Mint Kunce a boncleltre vonatkozólag mondja; a hullák nem igen meredtek, bőrük

vérömlényekkel s dudorokkal van ellátva; a főelválasztásokat a nyak, honalj és lágyék nyirk mirigyekben találjuk, melyek igen feldagadtak, sötét színűek, pépesek vagy igen kemények; könyékük vér ómlegekkel van ellátva. A lép 3—4 akkora és fekete hig vérekkal telt, a máj vérbő. A vér sűrű, olajos sötét és különös szagu. — Ami a beteg körjelzését illeti: a pestis elején heves láz köszönt be, a beteg kábult és igen gyenge, s nyirk-mirigyek gyorsan dagadnak s a halál 2—5 öd napra következik. Egyszersmind a ragályozást is ki lehet mutatni, midőn a betegek rögtön elbágyadnak, fejük fáj, kábultak vagy szédelegnek, érütséik igen gyors, szemeik belöveltek, tekintetük bámészkodó. Csakhamar mámorosakká válnak, nyugton fekszenek, ritkán beszélnek félre. Az állkapocs, nyak, honalj és lágyák környékén levő mirigyek feldagadnak, sőt néha fel is törnek: itt-ott orbáncszerű bőrlöb mutatkozik. A lerakódások megtörténte után a láz rendszeren alább hagy s a beteg izzadván, néha meggyógyul, rendszeren azonban a láz ismét élénkül, az egyén elbutul, vizelete pang, a dudorok

elfenésednek s a halál genyvéres tünetek között köszönt be. Ily nagyon is szembeötlő sajátlagos tünetek után azt hisszük, a diagnosis alig lehet kétséges, hanem ha az orosz orvosok még sincsenek a betegséggel tisztában, ez egyszerűen akép lehet, hogy a valót, meghagyás következtében szándékosan rejtegetik s így orvosoknak a szomsséd államok részéről a helyszínére való kiküldése nagyon is indokolt, noha el lehetünk rá készülve, hogy az orosz egészségügyi közegek azért a pestist ezek állításaival szemben is álcáznai fogják.

* **Ráblás.** Engel Hermann bérkocsi tulajdonost midőn ma reggel 4 órakor ó-utca lakására hajtott attól elig tiz lépésnyire — a mint elbeszéli — három ismeretlen férfi megtámadta; lovait megállították s egyiknek orrát késsel megválták és homlokán egy vágást ejtettek. Segély kiáltásaira senki sem jött, s így önvédelemre utalva ostor nyelével kezdett hadonászni, mire a támadók futásnak eredtek.

Előfizetésre fölhívás

A „Család Lapja“ második évfolyamára.

Nem ígérünk sokat, de amit eddig lapunkban nyújtottunk, azt nemcsak nyújtunk ezentúl is, hanem a jelentkező pártolás mérve szerint mindig újabb meglepetéssel igyekezünk t. olvasóinkat megörvendeztetni.

Lapunk iránya és tartalma marad az eddigi. Ujévtől kezdve regény mellékletünket **Wilkie Collins** hirneves angol író „**Szegény Finch kisasszony**“ (Poor misz Finch) című **négy kötetes** vonzó regénye fogja képezni **Arabella** kisasszony tősgyökeres magyar fordításában.

Ugyancsak **Arabella** k. a. gondoskodik ezentúl is a **hölgyrovat** szellemes kitöltéséről.

Képeink jobbak, szebbek lesznek mint eddig.

Azonban meggyőződvn, hogy az eddigi 4 frtos előfizetési díj mellett lapunk fön nem állhat, az eddigi előfizetést **évnegyedenként 50 krral** fölemeljük, de e mellett aztán meg is maradunk, s a csekély áremelés fejében új évtől kezdve lapunk **szép színes bori-tékban** fog olvasóinkhoz **minden héten pontosan** bekocogatni.

Humor-rovatunk szintén folytonos meglepetéseket hozand olvasóinknak.

Kérjük az előzetések mielőbb leendő beküldését, nehogy a lap szétküldésében zavar következék be.

Előfizetési díj a „Család Lapjára“:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 „
Évnegyedre	1 frt 50 kr.

A lap első évi folyamában megjelent regényt **Smith Hamlin „Kisértetes vendéglőjét“ 3 kötetben** az év elején újra nyomtatván, t. előfizetőinknek 1 frt 20 krért rendelkezésére bocsátjuk. Októberi új előfizetőink a juliusi évnegyedben megjelent iveket **30 kr.** beküldése mellett megkapják.

Mélyen tisztelt előfizetőinket pedig kérjük lapunknak körükbeni szives terjesztését.

A szerkesztőség.